

Grafika na WWW

Grafické formáty užívané na WWW

Grafika v HTML

Multimédia v HTML

Některá doporučení pro grafiku na www stránkách

Grafické formáty užívané na WWW

Na internetu se lze setkat s mnoha formáty grafických souborů, nicméně běžný tvůrce vystačí se znalostí základních – formátu GIF, JPEG a PNG

GIF

Formát GIF vyvinula firma CompuServe a rozšířil se díky tomu, že firma nevyžadovala žádné licenční poplatky.

Tento formát je určen pro ukládání obrázků s maximálně 256 barvami. Jeho hlavní výhody jsou čtyři:

1. **účinná neztrátová komprese,**
2. **možnost volby jedné barvy jako průhledné** a docílení toho, že tato barva je nahrazena barvou podkladu,
3. **možnost prokládaného zobrazení** (*Interlaced GIF*), kdy se obrázek zobrazuje nejprve v hrubém náhledu s pozdějším zobrazování detailů, přičemž prokládané zobrazování nezvětšuje velikost souboru,
4. možnost uložení více obrázků v jediném souboru a vytváření tak **animovaných GIFů** (*Animated GIF*).

Animovaný GIF je jediný soubor, který obsahuje více než jeden obrázek. Vedle obrázků obsahuje tento soubor i další parametry. Každý obrázek (snímek animace) obsahuje:

- pozici levého horního okraje obrázku,
- délku zobrazení obrázku na obrazovce,
- průhlednou barvu
- způsob odstranění – jak zmizí obrázek při přechodu na další snímek.

JPEG

Formát JPEG je výsledkem výzkumu sdružení Joint Photographic Expert Group. Je to grafický formát určený především pro obrázky s neostrými barevnými přechody (fotografie), který využívá účinnou metodu **ztrátové komprese obrázku v pravých barvách**. **Progresivnost JPG** je speciální vlastnost, která je obdobou prokládaného GIFu.

PNG

Tento formát, který vytvořilo konsorcium W3C, měl být náhradou formátu GIF. Užívá stejně jako GIF **bezztrátovou kompresi** pro ukládání obrázků s 256 barvami, umožňuje však ukládání i obrázků v pravých barvách. Dovoluje postupné zobrazování obrázků se čtvercovou maticovou strukturou. Podobně jako GIF užívá **transparentnosti**, a to ještě dokonce mnohem lépe. Jediným nedostatkem oproti GIFu je nemožnost animace. Zatím se však příliš nerozšířil, neboť oba hlavní grafické formáty GIF a JPEG zatím plně dostačují.

Kdy GIF a JPEG?

Obecně platí, že pro menší obrázky (ikony a tlačítka) je vhodnější GIF, zejména pokud tlačítka obsahují ostré hrany. Soubory GIF jsou pro menší obrázky většinou kratší než JPEG. Pro menší obrázky kulatějších a rozmazanější tvarů může být JPEG vhodnější.

Přednost JPEG se projeví u větších obrázků neobsahujících ostré hrany. Pro fotografie je zcela jasně vhodný formát JPEG, nejen že umožňuje pravé barvy, ale soubory JPEG jsou výrazně menší než soubory GIF.

Grafika v HTML

Barvy v HTML

Pro označení barev se používá **schéma #RRGGBB**, přičemž RR, GG a BB jsou v šestnáctkové soustavě hodnoty úrovní červené zelené a modré složky.

Firma **Netscape** užívá definici barevné palety, která se správně zobrazí na všech operačních systémech, které podporují rozlišení 256 barev. Jednotlivé složky v této paletě jsou krokovány po 20 %. Paleta má 216 barev a jednotlivé barevné složky jsou označeny šestnáctkovými čísly: 00, 33, 66, 99, CC a FF. Této barevné paletě se říká **bezpečné barvy**. Dnes se už moc bezpečné barvy nepoužívají.

V přehledu jsou uvedeny barvy, u kterých prohlížeče WWW stránek podporují i jejich slovní označení:

	Black		Maroon		Gray		Red
	Navy		Purple		Blue		Fuchsia
	Green		Olive		Lime		Yellow
	Teal		Silver		Aqua		White

Vložení obrázku v jazyku HTML

Tag **<img>** je nepárová značka, která zařazuje do dokumentu grafický objekt; grafický objekt je normální součástí textu stejně jako písmeno ve slově a váže se k řádku, v němž je umístěn; většina prohlížečů podporuje grafické formáty JPEG a GIF. Parametry:

- **src=** odkaz na soubor s obrázkem,
- **alt=** alternativní text, který se zobrazí při nezobrazení obrázku,
- **width=** šířka obrázku v bodech nebo procentech obrazovky,
- **height =** výška obrázku v bodech nebo procentech výšky obrazovky
- **vspace=** určuje, kolik místa v bodech bude vynecháno nad a pod obrázkem
- **hspace=** určuje, kolik místa v bodech bude vynecháno vlevo a vpravo
- **border=** šířka rámečku kolem obrázku při odkazu přes obrázek
- **usemap=** použije definovanou mapu
- **ismap** obrázek je klikací (senzitivní) mapa
- **align=** zarovnání obrázku s textem (základní parametry):
  - ◆ **left** zarovnání obrázku k levému okraji
  - ◆ **right** zarovnání obrázku k pravému okraji
  - ◆ **top** horní okraj obrázku bude zarovnán s horním okrajem řádku
  - ◆ **middle** střed obrázku bude zarovnán na účař řádku
  - ◆ **bottom** dolní okraj obrázku bude zarovnán se spodním okrajem řádku
  - ◆ **baseline** dolní okraj obrázku bude zarovnán na účař řádku

Senzitivní (klikací) mapy

Mapy jsou obrázky, které odkazy. Dnes jsou mapy na straně uživatele, což znamená, že správu map má na starosti přímo prohlížeč. V minulosti existovaly i mapy na straně serveru.

Tvorbu map zajišťuje množství specializovaných programů, umí je také vytvářet řada HTML editorů.

Práci s mapou zajišťuje tag **<map>**:

- **name= jméno mapy**, které je cílem atributu usemap uvedeného v prvku **<img>**; odkaz (url) na toto návěstí se zapisuje ve tvaru **<img ... usemap="#jméno">**
- **vymezení citlivých oblastí - <area>** nepárová značka, která slouží k popisu jedné citlivé plochy (oblasti) na obrázku a specifikaci odkazu svázaného s touto oblastí
- **href= url cíle odkazu**
- **target= jméno okna nebo rámce**, ve kterém má být zobrazen dokument spojený s tímto odkazem
- **nohref** určuje, že se na oblast **nebude vztahovat odkaz**
- **shape=** definuje **tvar oblasti obrázku**
  - ◆ **rect** obdélník
  - ◆ **circle** kruh
  - ◆ **polygon** obecný mnohoúhelník
- **coords=** definuje souřadnice a rozměry oblasti obrázku
  - ◆ **x, y, r** souřadnice středu a poloměru pro **kruh**
  - ◆ **x1, y1, x2, y2** souřadnice levého horního a pravého spodního rohu pro **obdélník**
  - ◆ **x1, y1, ...** souřadnice jednotlivých vrcholů pro obecný **mnohoúhelník**

Podklad stránky

Podklad stránky je určen v tagu **<body>** v parametrech:

- **bgcolor**, který určuje **barvu pozadí**,
- **background**, který určuje jméno souboru s obrázkem, který bude sloužit jako dlaždice na pozadí plochy stránky.

Horizontální čára

Vodorovná čára tag **<hr>**. Bez atributů se zobrazí stínovaně šedá přes celou šířku stránky. Atributy ale mohou její vzhled ovlivnit.

Atribut	Význam	Možné hodnoty
width	šířka (horizontálně)	délka nebo procento
size	šířka ve smyslu tloušťky	délka v pixelech
align	zarovnání čáry s nastavenou šířkou	left, center, right
color	barva	barva
noshade	čára bude bez stínu	bez hodnoty

Multimédia v HTML

Užitím multimédií na stránkách WWW bude věnována jen zmínka, vzhledem k tomu, že tato oblast patří již mezi rozšiřující vlastnosti HTML a navíc podpora pro multimédia je v různých prohlížečích rozdílná. Patří sem:

- Zvuk v pozadí - značka <bgsound> pro přehrání zvukového doprovodu na pozadí.
- Podpora zvuku pomocí značek <embed> či <object>
- Animovaný text – značka <marquee>
- Odkazy na zvuk, video a obrázky – tag <a>

Některá doporučení pro grafiku na www stránkách

- Užívat **informaci o velikosti obrázku v HTML kódu**, protože se tak urychluje zobrazení stránky v prohlížeči
- Používat **alternativní text u obrázku**, zejména pro ty uživatele s pomalým připojením na internet, kteří si vypínají zobrazení obrázků v prohlížeči, aby ušetřili čas při načítání stránek.
- **Minimalizovat odkazy na obrázky na jiných serverech.**
- **Členit stránky jednoduchým způsobem** – užitím **grafické linky** (tag <HR>).
- Dnes se již upouští od grafického pozadí stránek, proto zacházet s tímto prvkem citlivě. **Prioritou je čitelnost informací** a rychlost zobrazování.
- Dodržovat **jednotnou grafickou úpravu** celého WebSite. Jednotlivé sekce od sebe odlišovat jen drobnými změnami, které neruší celkovou koncepci.
- **Nehýřit na stránce barvami**, nepoužívat přímou kombinaci modré a červené. Tyto barvy zejména při čtení textu způsobují horší čitelnost.
- **Celková grafická koncepce** musí souviset **s obsahem a zaměřením stránek.**

Literatura:

- [1] Kolektiv: Vytváříme WWW stránky, Computer Press, Praha 2000, 4. vydání
- [2] Co je HTML?, příručka z internetu o HTML
- [3] Musciano, Ch., Kennedy B., HTML a XHTML – kompletní průvodce, Comupter Press, Praha 200